

ΘΕΜΑΤΑ

ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
Δελφών 106, Τ.Κ. 54643
Θεσσαλονίκη, Μακεδονία, ΕΛΛΑΣ
Τηλ. & Fax: 031/365.537

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΤΟΜΟΣ 3ος ΤΕΥΧΟΣ 6ο
ΙΟΥΝΙΟΣ 1993

Συντακτική επιτροπή:

N. Καπανίδης
X. Σκούρτης
E. Σοφιανός
A. Χατζηαγοράκης

Υπεύθυνος Σύνταξης

X. Σκούρτης

Τιμή Περιοδικού:

Για τα μέλη της Ε.Α.Ε.Ι.Β.Ε. Δωρεάν
Μη μέλη 1.000 δρχ. το τεύχος

Εγγραφές και Εμβάσματα:

A. Χατζηαγοράκη
Τ.Θ. 10058, 541 01 Θεσσαλονίκη

Αλληλογραφία:

E. Σοφιανός
Τ.Θ. 10058, 541 01 Θεσσαλονίκη

I.S.S.N. 1105 - 7572

• • •

Φωτοστοιχειοθεσία - Φιλμ:

Grafomanager o.e.

Σελιδοποίηση - Μοντάζ:

Κώστας Γεωργιάδης

Εκτύπωση:

GRAFO A.E.

THEMATA

OF ANESTHESIOLOGY AND INTENSIVE MEDICINE

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΗ

Όταν στις περιλήψεις επιστημονικών εργασιών του 2ου ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ (17-20 Σεπτεμβρίου 1992, Πόρτο Καρράς) περιλήφθηκε η υπ' αριθμόν 126 με τίτλο: «ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ: Η ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΣΥΜΒΑΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΤΟΥ 1900» του Ν. Καπανίδη, πολλά υπήρξαν τα αρνητικά σχόλια για την ορθότητα της απόφασης της επιστημονικής επιτροπής του συνεδρίου. Η συσχέτιση δημοσιογραφικής αναφοράς των αρχών του αιώνα μας σε αναισθησιολογικό θάνατο και του ελέγχου/εξασφάλισης ποιότητας στην αναισθησία κάθε άλλο παρά προφανής ήταν για ένα επιστημονικό κοινό ελάχιστα εξοικειωμένο με την έννοια της εξασφάλισης και του ελέγχου ποιότητας σε κάθε έκφανση της καθημερινής ζωής. Παρ' όλα αυτά η περίληψη 126 των «ΘΕΜΑΤΩΝ» είχε ισχυρότατη έμμεση υποστήριξη εν αγνοία όλων μας, από την δημοσίευση παρεμφερούς περίληψης από την E. Frost, σχετική με την δημοσιοποίηση αναισθησιολογικού θανάτου στη Σκωτία το 1882, (ABSTRACTS, 10th World Congress of Anaesthesiologists, The Hague, The Netherlands 12-19 Ιουνίου, 1992, περίληψη υπ' αριθμό 219).

219

HOW QUALITY ASSURANCE INFLUENCED THE DEVELOPEMENT OF ANESTHESIA IN 19TH CENTURY SCOTLAND

E.A.M. Frost, M.D.

Throughout the 19th century, anesthetics were administered by almost any available medical or paramedical person. Usually the chloroformist was someone of low rank.

Following adverse newspaper publicity in 1882 over an intraoperative death, a bitter public debate flared up between William McEwan, the Chairman of the Board of Governors of the Glasgow Royal Infirmary, supported by Sir William Macewan, Professor of Surgery and a pioneer neurosurgeon, and two staff members of the Infirmary, Mr. Morton and Dr. Leishman. The former demanded that unqualified students be barred from giving chloroform and insisted on the development of standards in anesthetic care. The latter considered that anesthetic training was unnecessary and contributed to a waste of operating time.

The controversy, conducted through the newspaper, the Glasgow Herald, became increasingly acrimonious. Finally a special committee was established and questionnaires sent to 40 medical schools and hospitals in the United Kingdom. The response rate was over 50% and from the information obtained, policies for the training of physicians in the administration of anesthetics and for the recording of all operative procedures and complications were established. These recommendations, which were immediately adopted by Sir William, (he taught the anesthetic course himself) were to become the basis for much of the teaching of anesthetics both in Scotland and throughout most of the world.

Elizabeth A.M. Frost, M.D., Department of Anesthesiology, Albert Einstein College of Medicine/Montefiore Medical Center, 1300 Morris Park Avenue, Jacobi Room 1226, Bronx, NY 10461, USA.

Κατά την διάρκεια του 19ου αιώνα, τα αναισθητικά χορηγούνταν από οποιοδήποτε διαθέσιμο ιατρικό ή παραϊατρικό προσωπικό. Συνήθως ο χλωροφορμιστής ανήκε στην κατώτερη ιεραρχική βαθμίδα.

Μετά την δυσμενή δημοσιοποίηση στις εφημερίδες, το 1882, ενός διεγχειρητικού θανάτου, ξέσπασε μια έντονη δημόσια συζήτηση μεταξύ του Γουίλιαμ Μακιούαν, προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του Βασιλικού Νοσοκομείου της Γλασκόβης, υποστηριζόμενου από τον ομώνυμο καθηγητή της χειρουργικής (Σερ Γουίλιαμ Μακιούαν) και πρωτοπόρο της νευροχειρουργικής, και δύο μελών του επιστημονικού προσωπικού του νοσοκομείου, του κ. Μόρτον και του ιατρού Λέισμαν. Οι μεν απαιτούσαν να απαγορευθεί σε άπειρους φοιτητές της ιατρικής να χορηγούν χλωροφόρμιο και επέμεναν στην καθιέρωση προδιαγραφών για την αναισθητική φροντίδα, οι δε θεωρούσαν περιττή την αναισθητική εκπαίδευση και ότι απέβαινε εις βάρος πολύτιμου χειρουργικού χρόνου.

Η διαμάχη διεξήχθη μέσω της εφημερίδας «Κήρυξ της Γλασκόβης» με αυξανόμενη οξύτητα. Τελικά συνεστήθη μια ειδική επιτροπή η οποία έστειλε ερωτηματολόγια σε 40 ιατρικές σχολές και νοσοκομεία στο Ενωμένο Βασίλειο. Η ανταπόκριση ξεπέρασε το 50% και από τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν, καθιερώθηκε πρόγραμμα εκπαίδευσης των ιατρών στην χορήγηση αναισθητικών και την καταγραφή όλων των εγχειρητικών πράξεων και επιπλοκών. Τα πρώτα αυτά μέτρα, που υιοθετήθηκαν από τον Σερ Γουίλιαμ (δίδαξε ο ίδιος το μάθημα αναισθητικής), αποτέλεσαν την βάση για την διδασκαλία των αναισθητικών στην Σκωτία και σ' όλο τον κόσμο.

Μετάφραση: Χ. Θ. ΣΚΟΥΡΤΗ

Πράγματι η δημοσιοποίηση αναισθησιολογικών συμβαμάτων αποτέλεσε πάντοτε αφορμή εφήμερων δυσμενών σχολιασμών με απώτερα ευεργετικά αποτελέσματα στην αναμόρφωση των αναισθησιολογικών τμημάτων και πρακτικών. Η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και της αναισθησιολογικής κοινότητας, ως αποτέλεσμα της δημόσιας συζήτησης και κριτικής, πάντοτε αποβαίνει τελικά υπέρ των αναισθησιολόγων. Πρόκειται για γενικότερη αρχή που ισχύει σε κάθε τομέα ανθρώπινης δραστηριότητας και την οποίαν αντιμάχονται πάντοτε οι ευρισκόμενοι σε θέση ισχύος την δεδομένη στιγμή.

Ενοχοι οι γιατροί γιά το θάνατο του εισαγγελέα

ΑΘΗΝΑ, 12.-

Το τριμελές πλημμελειοδικείο Αθηνών κήρυξε ενόχους τους τέσσερις από τους πέντε πατέρες του νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» που κατηγορούνταν για ανθρωποκτονία από αμέλεια σε βάρος του εισαγγελέα πρωτοδικών Κων. Ανδρουλιδάκη τον Φεβρουάριο του 1989.

Ειδικότερα το δικαστήριο επέβαλε στους: Βασίλη Παπαθανασίου υπεύθυνο της ορθοπεδικής κλινικής του νοσοκομείου φυλάκιση τριών ετών, Ι. Ακριβό, χειρουργό ορθοπεδικό φυλάκιση δύο ετών, Ελευθερία Γαλανάκη - Κουτσουρελάκη και Αναστασία Κριβαρά αναισθησιολόγους φυλάκιση δύο ετών και έξι μηνών στην κάθε μία. Οι καταδικασθέντες άσκησαν έφεση και αφέθηκαν ελεύθεροι.

Ο χειρουργός - ορθοπεδικός Νικ. Τσουτσόος απηλλάχθη λόγω αμφιβολιών.

Σημειώνεται ότι ο εισαγγελέας της έδρας κ. Γ. Καλιοκόστας είχε προτείνει στο δικαστήριο την ενοχή τριών κατηγορουμένων και την απαλλαγή δύο ενώ σύμφωνα με σχετική του εισήγηση το δικαστήριο θα διαβιβάσει προς την εισαγγελία Αθηνών τα πρακτικά της ακροαματικής διαδικασίας προκειμένου να εγιοπισθούν πιθανές ποινικές ευθύνες που φέρει ο μάρτυρας Νικ. Εξάρχος.

Ο τελευταίος είχε διατελέσει διευθυντής της θωρακοαγγειοχειρουργικής κλινικής του «Ευαγγελισμού» και αρχικά είχε παραπεμφθεί σε δίκη ως συνυπεύθυνος για το θάνατο του κ. Ανδρουλιδάκη για να απαλλαγεί στη συνέχεια με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου.

Σύμφωνα με την δικαστική απόφαση κατά τη διάρκεια της δίκης προέκυψαν ερωτηματικά για το ρόλο του κ. Εξάρχου στην υπόθεση γεγονός το οποίο θα ερευνηθεί από τον αρμόδιο εισαγγελέα.

Το σκεπτικό

Όπως αναφέρεται στο σκεπτικό της καταδικαστικής απόφασης η κατάσταση της υγείας του άτυχου εισαγγελέα όταν εισήχθη στις 10 Ιανουαρίου 1989 στο νοσοκομείο, τραυματισμένος από ανθρώπους της «17 Νοέμβρη» «δεν ενέπνεε ανησυχία για τη ζωή του». Ο κ.

Ανδρουλιδάκης οδηγήθηκε στο θάνατο εξαιτίας σειράς παραλείψεων από την πλευρά των γιατρών:

● Η επέμβαση καθυστέρησε τουλάχιστον δύο ώρες λόγω έλλειψης στοιχειώδους χειρουργικού υλικού.

● Εφαρμόστηκε από τον κ. Παπαθανασίου άλλη εγχειρητική μέθοδος που επιβάρυνε την κατάσταση του ασθενούς σε συνδυασμό με την μεγάλη χρονική διάρκεια πέραν του συνήθους, της χειρουργικής επέμβασης.

● Ο ασθενής χειρουργήθηκε θρισκόμενος σε κατάσταση σοκ ενώ οι αναισθησιολόγοι δεν ενημέρωσαν τους χειρουργούς για την κατάσταση του εισαγγελέα κατά τρόπο σαφή και πλήρη ενώ ήδη μπορούσε να παραλειφθεί η πλαστική επέμβαση.

Η κλινική κατάσταση του σοκ κατέστη θαρύτατη με αποτέλεσμα να υποστεί πολυοργανική ανεπάρκεια (εγκεφαλική, νεφρική, ηπατική) που τον οδήγησε στον θάνατο στις 10 Φεβρουαρίου 1989, ένα μήνα μετά την εισαγωγή του στο νοσοκομείο.

Καταγγέλλουν γιατρούς

ΜΕΑ: 24/192

ΕΝΑΣ «ελαφρός» τραυματισμός σε τροχαίο κατέληξε στο θάνατο 20χρονου, στο νοσοκομείο Κερκύρας. Οι γονείς του καταγγέλλουν τους γιατρούς για αδιαφορία.

ΚΕΡΚΥΡΑ. Τον ανταποκριτή μας, ΣΤΗΝ αδιαφορία των γιατρών του νοσοκομείου αποδίδει, με καταγγελία του προς τον υπουργό Υγείας, το θάνατο του γιου του **Χαράλαμπος Λέοση**, ο πατέρας του **Γιάννης** από τον Πετριτή της Νότιας Κέρκυρας.

Ο άτυχος νέος, που υπηρέτούσε τη θητεία του στο Π.Ν., τραυματίστηκε, αυτός και ο φίλος του, όταν έπεσαν με τη μοτοσυκλέτα τους πάνω σε σταθμευμένο φορτηγό, τα ξημερώματα της Κυριακής 5.4.92.

Σύμφωνα με την καταγγελία του πατέρα του, η μόνη διάγνωση που έγινε από τον εφημέριοντα γιατρό των εξωτερικών ιατρείων του νοσοκομείου, εκτός από μικροεκδορές στο μέτωπο, ήταν ότι διατελούσε σε κατάσταση μέθης. Τον μετέφεραν σε ένα κρεβάτι, με ορό και μετά από μερικές ώρες, στις 8.15 π.μ., ο 20χρονος άφησε εκεί την τελευταία του πνοή.

Οι γονείς του καταγγέλλουν ότι «δεν έγινε καμία εξέταση για τροχαίο στο παιδί μας (ακτινογραφία - υπερηχογράφημα), διότι ο ιατρός κ. **Τσαούσης**, ο οποίος είναι ειδικευόμενος, δεν είχε την πείρα

*Για το θάνατο
του παιδιού τους
που τραυματίστηκε*

σε τροχαίο

αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών, για να κάνει τη σωστή διάγνωση και απλά υπέθεσε ότι ήταν μόνο μεθυσμένος».

Μαρτυρία

Στην καταγγελία τους προς τον υπουργό, οι γονείς επισυνάπτουν τις ένορκες βεβαιώσεις δύο αυτοπτών μαρτύρων, που επισμαίνουν την αδιαφορία του προσωπικού του νοσοκομείου.

Συγκεκριμένα, η κ. **Σπ. Σαγιά** που νοσηλεύεται στο διπλανό με τον άτυχο νέο κρεβάτι, στην κατάθεσή της υπογραμμίζει: «... Το παιδί συνέχισε να πονάει, να είναι αβοήθητο και ο δόγκος έγινε σιγά σιγά ρόγγος προς το πρωί».

«... Το παιδί πέθανε γύρω στις 8.15 το πρωί. Εκείνο που μπορώ να πω με βεβαιότητα, είναι ότι οι γιατροί που είχαν βάρδια δεν φρόντισαν καθόλου το παιδί αυτό, εκτός από έναν ορό που του έβαλαν».

Αργότερα, σε όλο το νοσοκομείο το προσωπικό ψιθύριζε ότι οι γιατροί δεν πρόσεξαν το παλικάρι, διότι ήλθε από τροχαίο και το περάσανε για μεθυσμένο. Αφού ήλθε από τροχαίο, έπρεπε να το εξετάσουν.

Αποψη γιατρών

Ο διευθυντής της Χειρουργικής Κλινικής κ. **Δεμερτζής**, που εφημέρευε εκείνο το βράδυ αλλά δεν κλήθηκε να έλθει στο νοσοκομείο (έκανε «υπηρεσία» από το σπίτι του, όπως αναφέρεται στην καταγγελία των γονέων) για να εξετάσει τον άτυχο νέο, όταν ρωτήθηκε σχετικά από «ΤΑ ΝΕΑ», χαρακτηριστικά την περίπτωση «άτυχη» και υπογράμμισε ότι «ο 20χρονος Μπάμπης Λέοσης ήταν σε πολύ άσχημη κατάσταση λόγω μέθης του και ως εκ τούτου αδύνατον να επικοινωνήσει με τους γιατρούς και να τους βοηθήσει σε κάτι».

«Ο θάνατός του προκλήθηκε από υποκάψιο αιμάτωμα στο σκώτι, το οποίο δεν εμφάνιζε κανένα σύμπτωμα (πίεση, υψηλή θερμοκρασία κ.λπ.), μέχρι τη στιγμή της διάρρηξης της μεμβράνης και την πρόκληση του μοιραίου από αιμορραγία».

«ΤΑ ΝΕΑ» - Παρασκευή 17 Απριλίου 1992

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ζητούν απαντήσεις για Τρίτση

ΠΕΝΤΕ σοβαρά ερωτήματα και αιχμές για «παράλειψεις και χάσιμο πολύτιμου χρόνου» γύρω από το θάνατο του **Αντώνη Τρίτση**, τίθενται για πρώτη φορά επίσημα από το συνδικαλιστικό φορέα των εργαζομένων στα δημόσια νοσοκομεία!

Ενώ ο θόρυβος γύρω από τα αίτια που οδήγησαν τον πρώην δήμαρχο Αθηναίων στο δεύτερο - και θανατηφόρο - εγκεφαλικό, έδειχνε να έχει κοπάσει, με χθεσινή της ανακοίνωση η Εκτελεστική

Ρεπορτάζ:
ΑΡΕΤΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Επιτροπή της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων στα Δημόσια Νοσοκομεία αναφέρεται στον «απροόδοχο», όπως τον χαρακτηρίζει, θάνατο του **Αντώνη Τρίτση**, θέτοντας σειρά ερωτημάτων.

Ερωτήματα μέχρι στιγμής αναπάντητα που απευθύνονται προς τους υπεύθυνους του Ιατρικού Κέντρου Αθηνών και προς τον υπουργό Υγείας κ. **Σοφία**. Αλλά ο πρόεδρος του Ιατρικού Αθηνών κ. **Γεώργιος Αποστολόπουλος** συνεχίζει να τηρεί «σιωπή» και απαντά στην ερώτηση των «ΝΕΩΝ»: «Απαντήσεις σε όλα με τα ιατρικά ανακοινωθέντα. Εκπληρώσαμε το σκοπό μας. Τίποτα άλλο...».

Τα κυριότερα - και αδιευκρίνιστα από τα λιγόλογα και χωρίς ιατρικές πληροφορίες «ανακοινωθέντα» των θεσπίζοντων ιατρών του Αντώνη Τρίτση - ερωτήματα που θέτει και στα οποία ζητεί απαντήσεις η ΠΟΕΔΗΝ, είναι:

★ Σε ποιες εξετάσεις υπεβλήθη ο **Αντώνης Τρίτσης** μετά την εισαγωγή του στο Ιατρικό Κέντρο και ποιες υπέγραψαν το πρώτο ανακοινωθέν. Να δοθούν στη δημοσιότητα.

★ ΠΟΙΕΣ εξετάσεις οδήγησαν στο συμπτέραιμα για «νόσο του κολλαγόνου»;

★ ΠΟΣΟΙ, ποιων ειδικοτήτων και ποιες γιατροί εφημέρευαν το μοιραίο βράδυ και ποιες ήταν οι πρώτες ενέργειες τους;

★ ΠΟΙΑ ήταν η σύνθεση του προσωπικού (ιατρικού, νοσηλευτικής, παραϊατρικού) του Ιατρικού Κέντρου και ποια η σύνθεση της νυχτερινής βάρδιας;

★ ΠΟΙΑ ήταν η θεραπευτική και ποια η φαρμακευτική αγωγή που ακολούθησε από την εισαγωγή του εκλιπόντος δημάρχου στο Ιατρικό Αθηνών μέχρι το μοιραίο δεύτερο εγκεφαλικό επεισόδιο;

«Εκπλήξη»

«Μας αφήνει τουλάχιστον εκπληκτικός», δηλώνει στα «ΝΕΑ» η πρόεδρος της ΠΟΕΔΗΝ κ. **Β. Βασιλάκου**, «το γεγονός ότι ο υπουργός Υγείας κ. Σοφία, που τόσο εναισθητός είναι και «εκδράμει» τις νύχτες για ελέγχους στα δημόσια νοσοκομεία, δεν έχει διατάξει

✓ **Πέντε «καντά» ερωτήματα από τους εργαζόμενους στα δημόσια νοσοκομεία**

ακόμη Ένορκη Διοικητική Εξέταση για να εντοπισθούν τυχόν παραλείψεις και να διευκρινισθούν οι αιτίες και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες πέθανε ο δήμαρχος Αθηναίων. Το κάνει πολύ εύκολα, όμως, ακόμη και για... αφίσης στους ταίχους των νοσοκομείων!».

Η κ. Βασιλάκου πιστεύει ότι σπαταλήθηκε χρόνος και υπήρξαν σημαντικές παραλείψεις στη διάρκεια της νοσηλείας του Αντώνη Τρίτση. Επισμαίνει στα «ΝΕΑ»: «Ένας νοσηλεύτης με εμπειρία χρόνων, αλλά και κάθε απλό άνθρωπος, μπορεί να σκεφθεί λογικά και να δώσει άλλες διαστάσεις στα διαδοχικά γεγονότα που εκτυλίχθηκαν στο Ιατρικό Αθηνών».

«Παραλείψεις»

«Ρυθιά: κάτω από ποιες συνθήκες νοσηλείας και θεραπείας οδήγησε ο Αντώνης Τρίτσης στο δεύτερο εγκεφα-

λικό, στις 11, τη μοιραία μέρα; Τι έγινε από τις 3 τα μεσάνυχτα έως και τις 11 το πρωί, όταν ήταν ήδη γνωστό το πρώτο εγκεφαλικό επεισόδιο; Ποιοι γιατροί και ποιες νοσηλευτές βρίσκονταν κοντά στον Αντώνη Τρίτση; Είναι δυνατόν ένας άνθρωπος που έπαθε εγκεφαλικό να μη διερευνηθεί περισσότερο από μια αξονική τομογραφία; Είναι γνωστό ότι μαγνητική τομογραφία δεν έγινε. Δεν ξέρουμε καν αν έγινε αγγειογραφία ή αν ακολούθησαν άλλες διαγνωστικές μέθοδοι, που μόνο ειδικοί γιατροί θα σπιντοτούσαν. Έχω εργασθεί σε νευροχειρουργικό τμήμα, έχω νοσηλεύσει πολλούς αρρώστους με βαρύτατα εγκεφαλικά επεισόδια και έχω δει με τα μάτια μου εκπληκτικές εξελίξεις σε εγκεφαλικές αιμορραγίες. Δεν είναι δυνατόν στον 20ό αιώνα, άνθρωπος που θα έπαιρνε εξήτριο, να παθαίνει δεύτερο εγκεφαλικό και να πεθαίνει στην ιδιωτική κλινική που νοσηλεύεται! Δεν πρέπει να αναζητηθούν τυχόν παραλείψεις - προσωπικά πιστεύω ότι υπήρξαν πολλές - και να δοθούν απαντήσεις από τον υπουργό Υγείας κ. Σοφία».

Η πρόεδρος της ΠΟΕΔΗΝ χαρακτηρίζει ουσιαστικά ανεξέλεγκτες τις ιδιωτικές κλινικές «αφού δεν έχουν συγχρηθεί ακόμη οι επιτροπές ελέγχου με βάση το Π.Δ. 247/91» και καλεί τον υπουργό Υγείας να προβεί στις δέουσες ενέργειες, προκειμένου να απαντηθούν τα ερωτήματα που πλητώνται σε όλο τον κόσμο της Αθήνας γύρω από το θάνατο του δημάρχου: «Κανείς δεν αρνείται τον ξενοδοχειακό εξοπλισμό των μεγάλων ιδιωτικών κλινικών. Υπάρχει

ώμως ένα ζήτημα ουσίας: πέρα απ' το προσωπικό της προνήσιδης βάρδιας, η στελέγξή τους με εξειδικευμένο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και το υπόλοιπο 24ωρο, είναι μισημένη...».

«Απαντήσαμε»

Ο κ. Γ. Αποστολόπουλος ήταν ήδη γνωστός της ανακοίνωσης της ΠΟΕΔΗΝ. Όταν του ζητήσαμε «απαντήσεις», το μόνο που δήλωσε ήταν: «Τα είπαμε όλα με τα ιατρικά ανακοινωθέντα». Και επέμεινε: «Ως Ιατρικό, εκπληρώσαμε εκεί το σκοπό μας».

— Μα, αυτά τα «ανακοινωθέντα» δεν έλεγαν και τίποτα το σπουδαίο, όπως καλά γνωρίζετε και εσείς.

— Μα, λέει και η ΠΟΕΔΗΝ τίποτα το σπουδαιότερο: — Θέτει για πρώτη φορά ανοιχτά ορισμένα ερωτήματα, που πολλούς έχουν απαογήσει. Και, ως εφημέριδα, ζητάει συγκεκριμένες απαντήσεις... — Καλά κάνετε. Αλλά εμείς, ως Ιατρικό Αθηνών, έχουμε απαντήσει με τα ιατρικά ανακοινωθέντα...

Όπως είναι γνωστό, τα ιατρικά ανακοινωθέντα που εκδόθηκαν γύρω από τη νοσηλεία κάθε άλλο παρά διαφανικά ήταν. Από το πρώτο ισχυρισμό και μέτρια βαρύτητας, όπως διαγνώθηκε, κατέληξε, λίγες μέρες αργότερα, σε βαριότερο δεύτερο, αμορραγικό απτή τη φορά, εγκεφαλικό επεισόδιο. Λίγες ώρες πριν την «εξοδόν» του από το Ιατρικό Αθηνών, στις 30 Μαρτίου. Καμία επίσημη ενημέρωση γύρω από τη θεραπευτική αγωγή, η οποία ακολούθηθηκε ή τα φάρμακα που χορηγήθηκαν...

Η συντακτική επιτροπή των «ΘΕΜΑΤΩΝ» με ιδιαίτερη ικανοποίηση επικρότησε την πρωτοβουλία των συναδέλφων –με επικεφαλής τον κ. Σέτζη– να παρουσιάσουν στο παρόν τεύχος τα πρώτα βήματα της ειδικότητάς μας στον πρωτόγνωρο χώρο της «Εξασφάλισης Ποιότητας στην Αναισθησία». Η δημόσια συζήτηση στο 2ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ πάνω σε θέματα Εξασφάλισης/Ελέγχου Ποιότητας στην Αναισθησία, που προκλήθηκε με τις εισηγήσεις της κ. Ε. Ασκητοπούλου και των συμμετεχόντων στην ομώνυμη στρογγυλή τράπεζα κ. Δ. Σέτζη, Ν. Μπαλαμούτσο, Γ. Νικήτα, Σ. Λακουμέντα και Ε. Πλέσσια υπό τον συντονισμό της κ. Μ. Γκιάλα, υπήρξε μια ευχάριστη έκπληξη από πλευράς συμμετοχών του κοινού και επίδειξης γνήσιου ενδιαφέροντος.

Ελπίζουμε ότι τα περιεχόμενα του παρόντος τεύχους θα προκαλέσουν αντίστοιχη πυροδότηση διαλόγου με τους συναδέλφους την οποία με ευχαρίστηση θα φιλοξενούσαμε στις σελίδες μας.

Θα θέλαμε να κλείσουμε το σύντομο σημειώματάς μας με την παράθεση μικρού άρθρου από τον «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» (Ιούλιος 1992) σχετικά με την παρουσίαση του προβλήματος της «ποιότητας στις υπηρεσίες» στον ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Δεν επιθυμούμε να προσθέσουμε το παραμικρό σε όσα αναφέρονται στο άρθρο αυτό, παρά μόνο τις ευχές μας για μια ευαισθητοποίηση όλων μας και υιοθέτηση μιας ανθρωπινότερης σχέσης στον καθημερινό βίο σε όλα τα επίπεδα δραστηριοτήτων.

Χ. Θ. Σκούρτης

Ποιότητα στις υπηρεσίες

ΕΝΑ από τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα μας, είναι η έλλειψη ποιότητας σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής, κοινωνικής και διοικητικής της ζωής. Επίσης, είναι χαρακτηριστική και η απουσία συστηματικής και διευρυμένης παιδείας πάνω στο θέμα του μανάτζμεντ της ποιότητας, το οποίο για πολλές χώρες αποτελεί σήμερα άμεση προτεραιότητά τους.

Από την άποψη αυτή, η ίδρυση της εταιρίας **Total Quality Management Hellas ΕΠΕ** έρχεται να καλύψει ένα μεγάλο κενό στη χώρα μας και θετικά να συμβάλει στην προσπάθεια που απαιτείται να γίνει για να ανέβει το επίπεδο της ποιότητας στις διάφορες εκδηλώσεις μας. Με ιδρυτικούς εταίρους τον δρ. **Νίκο Λογοθέτη** και την εταιρία συμβούλων επιχειρήσεων και επιμόρφωσης **Effective Management International AE**, η **TQM Hellas ΕΠΕ** έχει πολλές φιλοδοξίες. Κατά πρώτο λόγο όμως, άμεσος στόχος της είναι να παίξει έναν ουσιαστικό ρόλο στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η οργάνωση και διο-

κιση επιχειρήσεων και η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Στα πλαίσια αυτά, η **TQM Hellas**, η οποία στηρίζεται στη διεθνή πείρα και τις ειδικές γνώσεις του δρ. **Νίκου Λογοθέτη**, συνεχίζει και διευρύνει την από τριετίας συνεργασία του γνωστού διεθνώς **Ινστιτούτου Ποιότητας JURAN** των ΗΠΑ με την **EMI**. Παράλληλα, η **TQM Hellas** βρίσκεται στη διαδικασία σύναψης συμφωνιών συνεργασίας με μεγάλους διεθνείς φορείς του χώρου της ολικής ποιότητας, όπως οι ακόλουθοι:

– **Centre for Executive Development** του Πανεπιστημίου του **ULSTER**, Βόρεια Ιρλανδία.

– **City University**, Λονδίνο, Αγγλία.

– **Nottingham Polytechnic & Nottingham Business School**, Αγγλία.

– **Services Ltd**, Nottingham, Αγγλία.

– **University of Augsburg**, Γερμανία.

– **Taguchi Club & Quality Methods Association**, Αγγλία.

– **British Deming Association**, Αγγλία.

– **Institute of Quality Assurance**, Αγγλία.

– **Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)**, Αθήνα.

– **Κέντρο Επιμόρφωσης στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (ΚΕΔΕ)**, Κύπρος.

– Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι οι δραστηριότητες της **TQM Hellas** στους πρώτους έξι μήνες της ύπαρξής της συμπεριλαμβάνουν την ίδρυση μιας θυγατρικής εταιρίας στην Κύπρο, την **TQM Cyprus Ltd**, και την δημιουργία της **Ελληνικής Εταιρίας Ποιότητας (ΕΛ.Ε.Π.)**, της μοναδικής «Λέσχης Ποιότητας» αυτού του είδους στην Ελλάδα.

– Πιστεύουμε ότι η **TQM Hellas** είναι ίσως η μόνη εταιρία στην Ελλάδα που ασχολείται αποκλειστικά, συστηματικά και σε βάθος στον τομέα του μανάτζμεντ της Ολικής Ποιότητας εισάγοντας νέες προσεγγίσεις, νέες μεθόδους και νέα συστήματα στο μανάτζμεντ των ελληνικών επιχειρήσεων και οργανισμών.

Ο σκοπός της εταιρίας μας είναι η παροχή στους πελάτες μας υψηλής ποιτικής στάθμης συμβουλευτικών υπηρεσιών και επι-

μορφωτικών προγραμμάτων πάνω στις αρχές, τις μεθόδους και τις τεχνικές που χρειάζονται για την καθιέρωση της Ολικής Ποιότητας στα προϊόντα και στις υπηρεσίες τους.

Αυτά τόνισαν σε πρόσφατη συνάντησή τους με τους δημοσιογράφους οι κ.κ. **Ν. Λογοθέτης** και **Αθ. Φροντιστής**, ιδρυτές και πρόεδρος της **EMI**.

Κατά τους ιδρυτές της **TQM Hellas**, η φιλοσοφία της νέας αυτής εταιρίας και της προσπάθειάς της να προωθήσει την έννοια της καλύτερης ποιότητας στην Ελλάδα βασίζεται στην ανάπτυξη και αξιοποίηση διεθνών εμπειριών και επιστημονικών μεθόδων, που απορρέουν από τη συνεργασία τους με διεθνείς και καταξιωμένους φορείς. «Είναι καιρός πια, τονίζουν οι κ.κ. **Ν. Λογοθέτης** και **Αθ. Φροντιστής**, οι Έλληνες μανάτζερ να αρχίσουν να σκέπτονται και να προσεγγίζουν θέματα και αλήθειες που άλλοτε τους απώθουσαν. Η οικονομική «πειλή» από την Ιαπωνία και η ευρωπαϊκή ενοποίηση αποτελούν φαινόμενα που απαιτούν άνοδο της ποιότητας σε όλα τα επίπεδα». □

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ :

B. R. Milne*Consultant Anaesthetist, Doncaster Royal Infirmary, Doncaster, U.K.*

Νικόλαος Μπαλαμούτσος*Επίκουρος Καθηγητής Αναισθησιολογίας Α.Π.Θ., Διευθυντής Μ.Ε.Θ.
Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «Θεαγένειο».*

Ελένη Πλέσσια*Αναισθησιολόγος. Επιμελήτρια Α΄. Θεραπευτήριο «Ευαγγελισμός». Αθήνα.*

Σταυρούλα Λακουμέντα*Αναισθησιολόγος. Διευθύντρια. Θεραπευτήριο «Ευαγγελισμός». Αθήνα.*

Ομάδα εργασίας για την εξασφάλιση ποιότητας στην αναισθησία του Π.Γ.Ν. «ΑΧΕΠΑ» Θεσσαλονίκη:**Δημήτριος Σέτζης***Αναισθησιολόγος. Επιμελητής Β΄ Μ.Ε.Θ.Α. Π.Γ.Ν. «ΑΧΕΠΑ» Θεσσαλονίκη.***Χαρίσιος Σκούρτης***Αναισθησιολόγος. Επιμελητής Α΄ Μ.Ε.Θ.Α. Π.Γ.Ν. «ΑΧΕΠΑ» Θεσσαλονίκη.***Ανθόπουλος Γ., Ατσάλου Μ., Βάκαλος Α., Βέη Β., Βόλακλη Ε., Γατίδου Ζ., Γροσομανίδης Β.,
Καζαμίας Π., Καρακούλας Κ., Καραλάζος Α., Κίτσιος Κ., Κοκώνης Γ., Κουπέπια Θ., Λαυρεντίεβα Α.,
Παπαδόπουλος Δ., Τατσίδης Π., Τσοτσόλης Ν., Χρηστίδου Ε.***Ειδικευόμενοι Αναισθησιολόγοι. Αναισθησιολογικό Τμήμα Π.Γ.Ν. «ΑΧΕΠΑ» Θεσσαλονίκη
κατά την χρονική περίοδο Νοέμβριος 1991 - Μάρτιος 1993.*

Νικόλαος Καπανίδης*Αναισθησιολόγος, Επιμελητής Β΄. Αναισθησιολογικό Τμήμα Π.Γ.Ν. «ΑΧΕΠΑ» Θεσσαλονίκη.*

Χατζηγιαννακίδου Φ.*Νοσηλεύτρια, Αναισθησιολογικό Τμήμα Π.Γ.Ν. «ΑΧΕΠΑ» Θεσσαλονίκη*

Ευθύμιος Σοφινός*Αναισθησιολόγος Διευθυντής Μ.Ε.Θ.Α. Π.Γ.Ν. «ΑΧΕΠΑ» Θεσσαλονίκη*
